

Министерство на образованието и науката

„ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ ЗА СЪЗДАВАНЕТО НА СЕКТОРНИ СЪВЕТИ ЗА УМЕНИЯТА“

РЕЗУЛТАТИ И ПРЕПОРЪКИ

Европейски измерения в професионалното образование и обучение
Национална Refernet конференция

23.11.2021

ПРОЕКТ „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА СЕКТОРНИ СЪВЕТИ ЗА УМЕНИЯТА

Финансиране: от Европейската комисия чрез Програмата за структурни реформи (SRSS)

Период на реализация: ноември 2019 г. – юни 2021 г.

Изпълнител-консултант „ПрайсуотърхаусКупърс България“ ЕООД (PwC) в партньорство със CINOP – Нидерландия.

ЦЕЛИ НА СЕКТОРНИТЕ СЪВЕТИ НА УМЕНИЯТА

Осигуряване на съответствие на квалификациите и учебните програми с нуждите на пазара на труда

Активна роля на работодатели, синдикати и браншови организации в развитието на уменията

Събиране, анализиране и систематизиране на информацията за развитието и потребностите от умения в съответния сектор

„Медиатор“ в социалния диалог и партньорството между държавните институции, бизнеса и образователните и обучителните институции

ОСНОВНИ ДОКЛАДИ ПО ПРОЕКТА

1. Модели за създаване на Секторни съвети за уменията (ССУ) с предложение за пилотни сектори, организационна структура, функционални характеристики и финансиране;
2. Препоръки за адаптирането на системата на квалификациите в ПОО към професионалните стандарти и структурата на икономиката;
3. Насоки за оптимизирането и осъвременяването Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО);
4. Предложения за методи, инструменти и критерии за осигуряване на качествено съответствие между учебните програми и Държавните образователни стандарти (ДОС).

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ НА БЪДЕЩИТЕ СЕКТОРНИ СЪВЕТИ НА УМЕНИЯТА

- 1. Анализ и предвиждане на уменията:** Събиране на данни и анализ на нуждите на пазара на труда на секторно и регионално ниво (на ниво професии, умения и компетенции), базирани на надеждна методология, одобрена от МОН и МТСП, с цел информиране на системата на ПОО.
- 2. Инструментите на ПОО:** Участие в актуализирането на СПОО, ДОС, учебни и изпитни програми
- 3. Популяризиране на ПОО:** Инициативи за популяризиране на ПОО и дейности за кариерно ориентиране / консултации на секторно и регионално ниво
- 4. Дуално обучение:** Улесняване на процесите чрез подпомагане на партньорствата между професионалните училища и бизнеса
- 5. Обучение на учители / наставници:** създаване на обучителни програми и провеждане на обучения
- 6. Ефективност на ПОО:** Мониторинг на ефективността на системата на ПОО и степента, до която тя отговаря на нуждите на пазара на труда

ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ ОТ ДОКЛАДИТЕ ПО ПРОЕКТА (1)

По отношение на **Секторните съвети за уменията (ССУ)**:

1. Да бъдат създадени *организационни формати за партньорство* на заинтересованите страни на секторно ниво;
2. Да се създадат ССУ в приоритетни за икономиката сектори, които имат текущи и бъдещи потребности от кадри с умения;
3. Бъдещите ССУ да се основават на вече налични предпоставки, трипартитни структури и експертни комисии;
4. ССУ да се създадат с опростена и стройна структура, която улеснява процесите на вземане на решения с ясни роли и отговорности по отношение на основните задачи (*дефиниране на нужните умения, подпомагане на процеса по актуализиране на СППОО, ДОС, учебни и изпитни програми, провеждане на практическо обучение, участие в изпитите за придобиване на професионална квалификация, повишаване квалификацията на преподавателите в ПОО, съвместно популяризиране на ПОО и др.*).

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПИЛОТНИ СЕКТОРИ ЗА БЪДЕЩИТЕ ССУ

Предложенията са от аналитичния доклад за създаване на ССУ, проект „Техническа помощ за създаването на секторни съвети на уменията“, SRSS, консултанти PwC – България и CINOP, преводът на български е неофициален!

1. Земеделие и производство на храни и напитки
2. Текстил
3. Изделия от дърво, хартия, каучук, пластмаса и други
4. Метали и добивна промишленост
5. Машиностроене, електрическо оборудване и електротоплинна енергия
6. Строителство, управление на отпадъци и водоснабдяване
7. Търговия
8. Транспортиране и съхранение
9. ИКТ, телекомуникации и творчески дейности
10. Туризъм
11. Химическа индустрия и фармацевтика
12. Бизнес администрация и професионални услуги
13. Здравни и социални грижи

ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ ОТ ДОКЛАДИТЕ ПО ПРОЕКТА (2)

По отношение на **системата на квалификациите в ПОО:**

1. Необходимост от ясен и координиран анализ на изискванията от професии и умения в определените сектори;
2. Консултация и решение на заинтересовани страни относно въвеждането на професионални стандарти; създаване на модел на професионален стандарт и осигуряване на ясна връзка между професионалните и образователните стандарти;
3. Отразяване на потребността на работодателите от по-широкоспектърни и гъвкави професионални умения;
4. Интегриране на дигиталните и зелените умения във всички ДОС за ПОО съобразно спецификата на сектора.

ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ ОТ ДОКЛАДИТЕ ПО ПРОЕКТА (3)

По отношение на **СППОО**:

1. Преглед и прецизиране на ясения обхват на класификацията, дефинициите на нейните термини, категории и под-категории и взаимовръзката между тях;
2. Критична оценка на настоящите професии и връзката им с професиите в същите направления и в другите професионални направления;
3. Превръщането на СППОО в устойчив регистър на професиите, за които се разработват ДОС, като включването на нова професия трябва да се осъществява само с утвърдена количествена и качествена информация, която оправдава създаването на нова професия;
4. Извеждане на специалностите от СППОО и изготвяне на отделен Списък на специалностите;
5. Осигуряване на онлайн структура на СППОО и свързвания с него Национален класификатор на длъжностите и професиите (НКПД).

ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ ОТ ДОКЛАДИТЕ ПО ПРОЕКТА (4)

По отношение на **съответствието между ДОС и учебните програми:**

1. Опростяване на ДОС. Разработване на резултатите от ученето в ДОС въз основа на по-високо ниво на абстракция за по-широкоспектърно представяне на уменията;
2. Изготвяне на указания и насоки за разработване на национални изпитни програми при използване и прилагане на връзката с резултатите от ученето в ДОС;
3. Разработване на учебни програми в общ формат с конкретни указания, чрез които се описва с примери как резултатите от ученето да бъдат измерени в процеса на преподаването и ученето.

ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ ОТ ДОКЛАДИТЕ ПО ПРОЕКТА (5)

По отношение на **осигуряване на качеството**:

1. Ясни дефиниции на термините, използвани в квалификациите в ПОО;
2. Формулиране на ясни критерии за качество и мониторинг на договореното изпълнение и използване на тези критерии от всички заинтересовани страни;
3. Прозрачност, доверие и добро сътрудничество между властите и социалните партньори.

Предприети действия през 2021 г. в резултат на препоръките:

1. Разпространяване на опита на Секторния съвет за електрическа мобилност (ССЕМ);
2. Среци на РРГ към КСПОО по темата ССУ;
3. Организирани срещи за създаване на партньорства във формат „Секторни съвети за уменията“: ИКТ и Строителство;
4. Среци на работна група с представители от МОН, НАПОО и МТСП за подготовка на логическа рамка за промяна на СППОО;
5. НАПОО – обсъдена с Експертните комисиони логическа рамка за промяна на СППОО;
6. Предвидени операции в Програма „Образование“ 2021-2027 за прилагане на секторния подход в ПОО.

Министерство на образованието и науката

Благодаря за вниманието!

Ваня Тивидошева

Email: v.tividosheva@mon.bg